

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars secunda, hoc est:
Solida, ad discendam & exercendam, ex evangeliis tam
dominicalibus quam festivalibus Christi & sui-ipsius
notitiam, informatio**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

In festo paschatos

[urn:nbn:de:bsz:31-126164](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126164)

Quia enim corpus ejus verè edimus, & sanguinem ejus verè bibimus, ore nostro, hinc spontè sequitur, quod cum eo verè uniamur. Et sicuti surculus insititius, de stirpe, cui inseritur, succum & vigorem attrahit: Sic etiam nos per dignam comestionem corporis & sanguinis Christi, ei tanquam arbori vitæ quali implantamur, & ut ipse vivit, & nos vivemus. Joh. 14. v. 19.

3. *Tanquam memoriale nostra obligatio- nis.* Cum Christus quinq; panibus & duobus piscibus, quinq; millia virorum cibasset, rapere eum, & facere Regem volebant. Joh. 6. v. 15. Multò magnificentius nos Christus cibat in sacrâ cœnâ, non panibus hordeaceis & piscibus: sed proprio suo

corpore & sanguine; nos quoque ipsum prehendentes, tanquam Regem cœli & terræ, ut fidos subditos decet, laude & gloriâ mactemus, atque adoremus. Cùm Israëlita Manna despicerent, Deus ad justam iram ab ipsis provocabatur: Quantò magis ira Dei exardescet, si nos, ut ingrati, in peccatis perseveraverimus, & gratiarum actionem omiserimus? Ergò sacrificia Deo laudem, & redde Altissimo vota tua, sacrificans n. laudem, honorabit me. Ps. 50. v. 14. & 23. Largiatur nobis Deus omnibus gratiam suam, ut in viis ejus ambulemus in verâ caritate & pietate, ne cibi hujus nos aliquando pœnitœat. Kyrie eleison, Amen!

In Festo Paschatos.

Evangelium, Marc. 16. v. 1 --- 8.

EXORDIUM.

Mandavit olim Deus Israëlitis, ut, si terram ingressi fuerint, quam Deus ipsis dederat, & messuri essent segetem, fasciculos spicarum, primitias messis suæ ad Sacerdotem perferrent, festo Paschatos, sive altero die Sabbathi, ut Sacerdos moveret fasciculum coram Domino, & sic acceptabile esset, priusquam hoc fieret, panem & polentam, & spicas comedere non poterant Levit. 23. v. 11.

Hoc egregius Typus Christi fuit, ut ipse Apostolus eò collineare videtur, cum Christum vocat, primitias dormientium, 1. Cor. 15. v. 25. Sicuti enim Judæi primitias messis suæ ad Sacerdotem perferre tenebantur, altero die Paschatos: Sic Christus die Pa-

rasceves mortuus est, per Sabbathum in sepulchro quievit, sed postero die à mortuis resurrexit, primitiæ factus dormientium, ut Apostolus loquitur. Hoc ipso nobis acquisivit, messem beatissimam, quæ die novissimo fiet, ubi omnes, qui jam Christo per veram fidem adhaerescimus, ad vitam æternam resurrecturi & prodituri sumus. Joh. 11. v. 25. 26. Interea

Sic vescimur, & plaudimus, *Delicate vivimus*
 In azymo paschali: *in azymis statibus*
 Fermentum avitum explodimus, *Fermenta abjici,*
 A voce gratiali. *in his his Sabatis,*
 Vult Christus esse edulium, *Cibo Christo fruimur,*
 Cibare nobis corculum, *Cibo mentis utimur,*
 Hunc respicit fides bonum, *in nullo alio vita*

X

EO

So essen wir und leben wol
 In rechten Oster-Fladen /
 Der alte Sauert. ig nicht sol
 Seyn bey dem Wort der Gnaden.
 Christus wil selbst die Speise seyn /
 Und speisen unsre Seel' allein /
 Der Glaub wil keins andern leben.

In Vet. Test. Judæos agno Paschali irrationali contentos esse oportuit, habebant enim tantum unbram futurorum bonorum, non ipsam imaginem rerum, Hebr. c. 10. v. 1. Sed nunc Dominus novum creavit super terram, Jer. 31. v. 22. Vetera transierunt, tempus correctionis advenit, Hebr. c. 9. v. 10. Habemus jam aliud pascha, quod est Christus, pro nobis immolatus, itaque festa celebremus, non in fermento veteri, neque in fermento malitiæ & nequitiae, sed in azymis sinceritatis & veritatis. 1. Cor. 5. v. 7. 8.

Pluribus nos instruet præsens Evangelium, ubi audiemus, quomodo Angeli resurrectionem Christi mulierculis annunciant, quæ venerant corpus Christi uncturæ. Surrexit ajunt, non est hic. Hæc bona illa nova sunt, quæ adhuc hodie animos nostros gaudio perfundunt. Quæcunque enim scripta sunt, ad nostram doctrinam scripta sunt, ut per patientiam & consolationem scripturarum spem habeamus. Rom. 15. v. 4.

Nunc ad ipsam Evangelii tractationem nos conferemus, meditaturo:

I. Ἀγγελῶν προφητείας sive *notitiam nostri.*

II. Χριστοῦ ἰστορίας sive *notitiam Christi.*

J. J.

Exegesis.

Cum David adhuc adolescens, immannem Philistæum Goliathum percussisset,

egressæ sunt mulieres, de universis urbibus Israël, in occursum ejus, cantantes, chorosque ducentes, & dicentes: Percussit Saul mille, & David decem millia. 1. Sam. 18. v. 6.

Nos sufficientiorem causam habemus, ut Christo obviam procedamus hodiè, postquam infernalem Goliathum superavit, & omnes hostes nostros profligavit, latissimum illud *Amicior* cum jubilo personantes: Ubi est mors stimulus tuus? ubi tua, inferne, victoria? 1. Cor. 15. v. 55.

Devotæ mulieres præclarum nobis reliquerunt exemplum, dum valdè manè peregrinationem ad sepulchrum susceperunt, sed Christum non invenerunt, quia jam resurrexerat, ut Evangelium testatur.

Interea nos *notitiam nostri* discere possumus, si excusserimus,

I. *Devotionis exemplum.* Valdè enim manè ante exortum Solem surgunt, & iter ad sepulchrum faciunt.

Apostoli Christum in horto Oliveti turpiter reliquerant, nec metu Judæorum prodire audebant, ut, an Christus ex mortuis resurrexerit, explorassent, sicut ipsi prædixerat.

Sed mulierculæ hæc animo profus virili, primo diluculo exeunt, cum devotione piâ: quamvis in hoc infirmiores sint, quod corpus Christi, in sepulchro se inventuras, idemque more Judæis usitato ungendum, opinentur, eum tamen jamdum surrexerat, juxta promissionem suam.

Hic sciscitare te, mi Christiane, utrum & ipse in honorem triumphantis nostri Victoris, ad exemplum harum muliercularum, officium tuum paschale sedulo observaveris?

Nil.

Mulieres haec devotionem suam indicant,

1. *Mane surgendo.* Sic etiam nostrum erit, Dominum manè quærere, & piâ mentis devotione revolvere, quid nobis resurrectione suâ acquisiverit. Scimus enim, quod nostri causâ semel mortuus est, quod autem vivit, vivit Deo. Rom. 6. v. 10. & habet claves mortis & inferni, Apoc. c. 1. v. 18. Ideoque canere possumus cum Ecclesiâ:

Membrum in Tuo sum corpore,

Sustenter hoc honore:

Nos non valet sejungere,

Horrenda mors dolore:

Si mors rapit, rapit tibi,

Est vita parta nam mihi,

Perpes tuo cruore.

Ich bin ein Glied an deinem Leib/
Des tröst ich mich von Herben/
Von dir ich ungescheiden bleib/
In Todesnoth und Schmerben.
Wann ich gleich sterb / so sterb ich dir /
Ein ewigs Leben hast du mir /
Mit deinem Tod erworben.

2. *Ad sepulchrum proficiscendo.* Idem & nos faciamus, non more Papiistico, sed vere Christiano, convenientes in domo Domini, & beneficia Christi, per resurrectionem nobis parta, perpendentes. Omnia enim in commodum nostrum facta sunt, ego vivo, & vos vivetis. Joh. c. 14. v. 20.

3. *Corpus Dominicum unguendo,* sic consuetudinis erat apud Judæos, ut videmus Gen. 50. v. 1. Nos quoque nostros honestè sepeliemus, juxta admonitionem Siracidis, cap 38. v. 16. Imprimis verò Christum in membris suis unguere debemus, quod fiet, si de opibus nostris ad conservationem Ecclesiæ, Scholarum, & pauperum

sustentationem, liberaliter erogaverimus, hoc enim Christus sibi factum agnosceret, & largiter compensabit. Matth. 10. v. ult.

II. *Incidens obstaculum.* Dum enim in viâ sunt, & ad sepulchrum pergunt, Josephum ab Arimathia, lapidem ad ostium monumenti advolvissè, recordantur, cui revolvendo impares se agnoscebant, erat enim magnus valdè. Imò licet id moliri voluissent, non tamen ipsis licuisset, ob sigillum cum consensu Pilati impressum.

Hic disquire, mi Christiane! annon & tibi interdum lapis aliquis obstaculo sit, què in devotione tuâ impediatis?

Hoc non uno modo accidit.

Peccatum enim in mundum nobiscum afferimus, in quo concipimur & nascimur, Psalm. 51. v. 7. hoc grande saxum est quod semper ad terram deprimit nos, ut corda nostra minus ad Deum elevare queamus. Grave est saxum, & onerosa arena, Prov. c. 27. v. 3. sed peccatum gravius adhuc est, superat enim arenam maris. Orat. Manass. v. 9.

Sicuti igitur avicula, cujus pedi lapis alligatus est, minus in altum se attollere valet: Sic peccatum nobis obstat, ut debitam Deo devotionem præstare non valeamus, propterea admonet nos: Esa 1. v. 15.

Accedunt multa scandala, quæ in mundo occurrunt, quibus multi pii Christiani seducuntur, ut & ipsi concurrant in eandem luxuriæ dissolutionem, 1. Petr. 4. v. 4. de què aliàs nihil scivissent. Fascinatio enim nugacitatis obscurat bona, Sap. cap. 4. vers. 12. ideo in Scriptura prava exempla vocantur lapis offensionis & petra scandali, 1. Petr. 2. v. 8.

Tertio quoque a devotione abstrahuntur per

cœcam rationem, quæ divinis mysteriis feſe attemperare nescit, ſemper vacillans, nec ſapiens ea, quæ Dei ſunt, ſed ea, quæ hominum. Matth. 16. v. 23.

Quod ſi *peccatorum moles* te premit, & animam angit, quæ Cainum ad deſperationem. Gen. 4. v. 13. Saulem ad internecionem, 1. Sam. 31. v. 5. Judam ad ſuſpensionem adegit, Matth. 27. v. 5. Ut dicere poſſis: *Quis revolvat nobis lapidem?* Chriſtum accede, qui donavit nobis omnia delicta, & delevit chirographum. Col. 2. v. 14.

Quod ſi *lex maledictione* ſua terret, Deut. c. 27. v. ult. Ut præ ſollicitudine queraris: *Quis revolvat nobis lapidem?* Chriſtus iterum juvare poteſt, qui redemit nos à maledictione legis, factus pro nobis maledictum, Gal. 3. v. 13.

Quod ſi *mors arcum tendit*, è regione viventium nos ablatura, ut ad pacem amara, ſicut Hiſkia, Eſa. 38. v. 17. iterumque cogitemus: *Quis revolvat nobis lapidem?* Ecce! Chriſtum, primitiæ factum dormientium, ut in eo omnes vivificemur. 1. Cor. 15. v. 22. Die noviffimo aperiet tumulos noſtros, & educet nos populum ſuum, de ſepulchris noſtris. Ezech. 37. v. 12.

Quod ſi hæ & ſimiles cogitationes devotionem noſtram impedire volunt, pias hæc mulierculas in memoriam nobis revocemus, quas Deus in maximâ ſollicitudine ſua exhilaravit: reſpicientes enim, viderunt revolutum lapidem. Sic Deus fideles ſuos non patietur tentari ſupra id, quod poſſunt, 1. Cor. 10. v. 11. ſed moleſtum illum lapidem, qui animum excruciat, revolvat, ut respirare & requiem animarum invenire poſſint, Matth. 11. v. 29. quoniam ira momentum in indignatione ejus, Pſalm. 30. v. 6. at non defecerunt

miferationes ejus, Thren. 3. v. 22. ſed miſericordia ejus ſuper omnem carnem. Sir. c. 18. v. 12. & uſque in æternum, ſuper timentes eum. Pſalm. 103. v. 17. Quare devolve ſuper Dominum, viam tuam, & ſpera in eo, & ipſe faciet. Pſalm. 37. v. 5.

III. *Angelicum nuncium*. Quia enim perterritas ipſas videbat Angelus, blandè ipſas compellat, & concionem ſuam paſchalem hiſce orditur verbis: Nolite timere. q. d. forſan perſuadetis vobis, quod vos horto expulſurus ſim, ſicut Cherubin Adamum & Evam è Paradifo: ſed eſtote bono animo, bonus enim vobis adſum nuncius, & afferro bona nova, quod Chriſtus è ſepulchro reſurrexerit.

Hic examines velim te, utrum & ipſe ſolacium hoc paſchale cum gaudio, ut decet, exceperis?

Hoc ita fieri, rectum eſt. Niſi enim Chriſtus reſurrexiſſet, adhuc eſſemus in peccatis noſtris, inanis eſſet fides noſtra, & qui in Chriſto dormierunt, periſſent. 1. Cor. 15. v. 17. 18. At Chriſtus reſurrexit, id-eoque & nos reſurgere, convenit. Sicut Adam typus erat morientium: ſic Chriſtus typus eſt reſurgentium. Per Adamum mors intravit, Chriſtus vitam reparavit. *Reſurrectio ejus eſt ſpei noſtra fundamentum, tumulorum noſtrorum clavis, hæreditatis noſtra pignus.* Scimus enim, quod qui ſuſcitavit Jeſum, & nos per Jeſum ſuſcitaturus ſit. 2. Cor. 4. v. 14.

Quis igitur animum præ lætitiâ non efferre, & cum Eccleſiâ dicere vellet?

Hoc fulcior ſolamine, *Hoc me ſolat pœdix*
Moleſtâ in ægitudine, *in ſubiet d'op' ſa*
Certus, die quod ultimo, *Quod dicitur nobis*
Cum gaudio, *Cum gaudio*
Sim ſuſcitandus ex humo. *Ex meo ſurgam*

Re- *h' dicitur*

Hic dicitur
est cupulos
Ne horum
Ne
Ne magis
Supremum
Videbo
In vobis
See
Civitas

Rerum parentis dextera,
Retundet mortis spicula,
Servabit ossa corporis,
Ut singulis
Convectiar membranulis.
Bonum Deum cum júbilo,
Videbo nullus ambigo,
In sempiternâ gloriâ,
Quæ mi data,
Sic Lans ei per secula.

optimus epulentur, ut dives epulo, Luc. 16. v. 25. Tu
meis *optis* gaude, quod Redemptor tuus vivit, qui te a-
quide *idem* liquando de terrâ suscitabit, Job. 19. v. 25.
nimirum Gaude, quod iniquitatem tuam expiaverit,
erit *idem* & adduxerit justitiam sempiternam, Dan.
Ent *asa* v. 24. Gaude, quod mortem absorpserit in
hunc *idem* victoriam, Esa. 25. v. 8. Gaude, quod conclu-
data *idem* am cœli portam recluserit, notamq; tibi fe-
retra *idem* cerit viam vitæ, Psal. 16. v. ult. Jam sonat vox
idem *idem* exultationis & salutis in tabernaculis justo-
rum. Psal. 118. v. 15. Rom. 8. v. 32.

Das ist mein Trost zu aller Zeit!
In allem Creuß und Traurigkeit.
Ich weiß, daß ich am Jüngsten Tag/
Ohn alle Klag.
Werd auferstehn auß meinem Grab.
Mein lieber frommer getreuer Gott
All mein Gebein bewahren thut!
Da wird nicht eins vom Leibe mein/
Señ groß oder klein
Umbkommen noch verlohren seyn.
Mein lieben Gott von Angesicht!
Werd ich anschau/ dran zweiffel ich nicht!
In ewger Freud und Seligkeit!
Die mir bereit/
Ihm sey Lob/Preiß in Ewigkeit.

Alterâ Pars.

TRansibimus nunc ad alteram partem,
χρησθησασθε, sive *notitiam Christi* con-
templaturi. Is nobis proponitur in Ev-
angelio hoc:

I. *Tanquam sexus faminei commenda-
tor.* Quænam peregrinantes hæ fuerunt,
quæ Christum festo Paschatos in sepulchro
quæ siverunt? Fuerunt piæ matronæ & mu-
lieres, nimirum, Maria Magdalena, Maria
Jacobi, & Salome. Lucas mentionem quo-
que facit Johannæ, uxoris Chusæ, procura-
toris Herodis, Luc. 8. v. 3. dicitq; quod aliæ
cum eis fuerint, Luc. 24. v. 10.

De his prædicatur in hodiernum usque
diem in toto orbe Christiano, in omnium
piarum matronarum honorem, ut sola-
tium inde habeant, & certi esse possint, si
Deum timent, & Christum quærunt, non
quidem in sepulchro, sed ad dextram Dei
Patris, fideli & submissâ precatone, non si-
bi damno fore, quod infirmius vasculum
sint, 1. Petr. 3. v. 7. Dei enim virtus in infir-
mitate perficietur, 2. Cor. 12. v. 9. & sæpè
plus per eas efficit, quàm per viros, qui in
arte, robore & sapientiâ suâ confidunt, Ps.
147. v. 10. II.

Quando itaque hodiè Deus, missis An-
gelis suis, ut ecclesiæ ministri vocantur, hoc
solatium nobis prædicare sinit, cor nostrû
gaudio exultare debet, non modò memo-
res, Dominum Jesum Christum resurre-
xisse à mortuis, 2. Tim. 2. v. 8. sed & firmi-
ter credentes, nos quoq; suo tempore per
virtutem ejus resurrecturos esse, juxta pro-
missionem: Ego vivo, & vos vivetis, Joh.
14. v. 19.

Homines mundani tenentur, quod fru-
mentum & mustum eorum multiplicata
sint, ut homo ille dives, Luc. 12. v. 17. sive,
quod in summo honore versentur, ut Ha-
man, Esth. 5. v. 11. sive, quotidiè splendide

Lutherus fcribit de Judæis, quod in Synagogis plus Deo pro tribus gratias egerint. Primò quòd rationales, nò bruta illos creaverit. Deinde quod semen Abrahæ, non ethnici nati effent, & tertio, quod viri non mulieres exifterent.

Sed Spiritus fanctus, non veretur pias hæc mulierculas nominetenus exprimere, quando hiftoriam refurrexionis Chrifti defcribit. Licet enim à muliere initium factum eft peccati, Sir. 25. v. 32. Attamen Deus filium suum mifit, factum ex muliere, Gal. 4, 4. Qui pro sexu quoque fœmineo fanguinem suum profudit, & propitiatio factus eft, pro totius mundi peccatis, 1. Joh. 2. v. 2. Ut nullum difcrimen fit, inter mafculum & fœminam, Gal. 3. v. 28.

Sicut igitur aliàs Deus fuorum nomen novit, 2. Tim. 2. v. 19. fic etiam peculiarem Catalogum habet fanctarum Matronarum, in quo omnes illæ nominetenus fcriptæ funt, quæ eum verâ fide fibi applicarunt. Sara propter obedientiam, 1. Pet. 3. v. 6. Rebecca ob verecundiam, Gen. 24, 65. Ruth ob frugalitatem, Ruth. 1, 25. Esther ob humilitatem, Esth. 4, 16. Elifabetha ob vitam inculpabilem, Luc. 1, 6. Mulier Cananæa, ob præclaram fidem, Matth. 15, 28. Tabea ob Eleemosynas, Act. 9, 36. aliæ aliâ laude celebres funt, ob quâ Deus eas cognofcit, & in libro monumenti confignavit, Mal. 3, 16.

Operam igitur dare debent omnes Matronæ, mulieres & virgines, ut in hunc Catalogum & ipfæ referantur, quod fiet, fi in Chriftum credent, & vitæ puritati ftudent, nec malum faltem, fed & fpeciem mali declinabunt, 1. Theff. 5, 22. & non externum duntaxat, fed internum ornatum gerent, 1. Petr. 3. v. 3. feqq.

II. Tanquam metus propulfator. Ideoq;

hic angelum suum ablegat, ut mulierculis perterritis animum addat, & dicat: Nolite timere.

Adhuc hodie Salvator noster Angelos Ecclesie suæ ablegat, ut Nolite timere illud ingeminent, & omnem mororem animis nostris excutiant, Ef. 40, 1, 2.

Si igitur vos terret ira Dei, quæ ignis consumens est, Deut. 4, 24. Job. 9, 13. Nolite timere, Chriftus nobis pacem impetravit, Rom. 5, 1. Deus non amplius vult irasci, Esa. 54, 9. sed secundum altitudinem cœli à terrâ, prævalebit misericordia ejus, super timentes se, Pl. 103, 11. 1. Theff. 5, 9.

Terret vos maledictio legis? Deut. 27, ult. Nolite timere, Chriftus maledictionem subiit, & nobis victoriam impetravit, Gal. 3, 13. Sumus benedicti à Domino, qui fecit cœlum & terram, Pl. 115, 15. Eph. 1, 3. Die novissimo audiemus vocem Chrifti amabilem: Venite benedicti, Matth. 25, 35.

Terret vos peccatum, quod nos & Deum nostrum dividit, Ef. 59, 2. Of. 13, v. 9. Nolite timere: Chriftus traditus est propter peccata nostra, & resurrexit propter iustitiam nostram, Rom. 4. v. ult.

Si quis vadimonium pro altero obit, vinculis non citius expeditur, nisi omnia exsolverit. Sic Chriftus vadem pro nobis se exhibuerat, promiseratq; exsolvere, quod non rapuerat, Pl. 69, 9. propterea in custodia tenebatur, usq; ad diem tertium. Sed tertio die fortiter erupit, & à mortuis resurrexit. Inde colligimus, quod debitum nostrum dissolverit, secus enim è vinculis dimissus nò fuisset. Verè vorfuram fecit, & chirographum delevit. Col. 2, 14. 1. Joh. 2, 1, 2.

Terret vos mors, qui ultimus est inimicus? 1. Cor. 15, 26. & nulli parcit, 2. Sam. 14. v. 14. Nolite timere, Chriftus absorpsit mortem

in

in victoriam, 1. Cor. 15, 55. Scimus quod traslati sumus, de morte ad vitam, 1. Joh. 3, 14. Et sicut redemptor noster vivit, nos quoq; vivemus, Joh. 14, 19. 2. Cor. 5, 1. Joh. 14, 2.

Terret vos *Satanas*? Nolite timere, Christus hunc quoq; hostem superavit, & traduxit illū triumphans, Col. 2, 15. Ol. 13, 14.

Sic vicit Leo de Tribu Juda, Apoc. 5, 5. Nunc facta est salus, & virtus, & regnum Dei nostri, & potestas Christi ejus, Apoc. 12, v. 10. & seqq.

III. *Tanquam vita reparator*. Sicut enim omnes in Adam moriuntur, ita & in Christo omnes vivificabuntur, 1. Cor. 15, v. 22. Causa est, quia Christus caput nostrum est, & nos ejus membra sumus, Eph. 5, v. 23. Ideo verum est, quod Leo ait: *Quo processit gloria capitis, eo sequetur etiam spes corporis*.

Hoc non impossibile est, ut filii hujus seculi arbitrantur. Spectate *Solem*, in eclo, qui alio loco occidit, alio oritur, ita facit, verba sunt Tertulliani, *ut dies moriatur in nocte, & tenebris sepeliatur, & rursus cum suo cultu, & dote reviviscat*. Hæc imago resurrectionis nostræ est. Quando enim morimur, occidimus, & terræ gremio insinuamur, quæ nox est, sed die novissimo resurgemus, & fulgebimus sicut Sol in regno Patris, Matth. 13, v. 43.

Simile quid *anni tempora* nobis adumbrant. Si Sol in autumno a nobis secedit, omnia quasi intereunt: Sed cum vere remeans, & radiis suis orbem collustrans, vitam quasi reducit, quando faciem terræ renovat, Psal. 104, v. 29.

Quod si *Sol* virtute suâ hoc efficere valet: quidni magis Christus, qui *Sol justitiæ* est, corpora nostra putrefacta tempore *Veris* diei novissimi producere, & ad vitam æter-

nam resuscitare possit? Est siquidem magnus consilio, & incomprehensibilis cogitatu, Jer. 32, 19. Quin & præclara admodum specimina ejus edidit. Resuscitavit enim Lazarum è sepulchro, Joh. 11, 14. Adolescentem Nainiticum è sarculo, Luc. 7, 15. filiam Jairi è lectulo, Matth. 9, 25. Sic, ut perruptor iter pandit, ut & nos perumpere possimus, Mich. 2, v. ult.

Agricola, semen suum in terram projiciens, quasi tumulo illud condit, quod tamen suo tempore enascitur & virescit: Eodem modo nobiscum se res habet, post mortem enim in cœmiterium deportatur, ibidemq; quasi in terram seminatur, die v. extremo, ossa nostra quasi herba germinabunt, El. 66, 17. 1. Cor. 15, 42, seqq.

Circa hoc vernum tempus solemus vicissim in hortos exspatiari, sed paucissimi rectè expendunt miracula, quæ Deus quotannis in arboribus & plantis perpetrat. Hinc Lutherus super Genesim: *Ex ligno durissimo enascitur sterculus, enascuntur folia, proveniunt fructus. O miraculosa res, sed quia usitata est, vile scit*. Iterum hinc imaginem resurrectionis nostræ capiamus. Quod n. Hiob c. 14, 7. 12. dicit, id de hac temporali vitâ intelligendū venit. Nemo n. ante diem novissimū resurget. Interea tamē certi sumus, quod è morte prodituri sumus, ad modum arborum gemmas ex se producentium, ut Christus ipse simile hoc nobis proponit, Luc. 21, 29.

In primis verò fidem nostrâ fundamus in resurrectione Christi, qui ipse resurrectio respectu nostrum quoq; est, Joh. 11, 25. Luc. 21, 33. Ideoq; dicere cum Paulo confidenter possumus: *Mihi vivere Christus est, & mori lucrum*, Phil. 1, v. 21. Rom. 14, 8.

Sic in omnibus quoq; calamitatibus animosi esse, & cum Andream dicere possumus:

Lave-

Invenimus Messiam, Joh. 1. v. 45. Nec minus: Invenimus perruptorem, Mich. 2. v. ult. & æternam redemptionem, Heb. 9. v. 12. 1. Petr. 1. v. 3. 5.

Quodsi verò solatio hoc frui velimus, resurgendum est nobis ab operibus mortuis per veram & seriam poenitentiam. Beatus & sanctus, qui habet partem in resurrectione primâ: in his secunda mors non habet potestatem, Apoc. 20. v. 6. Impii enim etiam quidem resurgent, at in æternum opprobrium, Dan. 12. v. 2.

Quodsi verò nos per poenitentiam resurrexerimus, & ut filios Dei decet, ambulaverimus, tum caro nostra, quæ jam ob peccata est *socia crucis*, aliquando etiam erit *socia lucis*. Oculi, quos jam elevamus in montes, unde venit nobis auxilium, Ps. 121. v. 1. tum videbunt Deum à facie ad faciem, 1. Cor. 13. v. 12. *Aures*, quæ jam libenter verbum Dei audiunt, ibi in æternum $\tau\epsilon\lambda\epsilon\sigma\alpha\gamma\iota\omicron\nu$ Angelorum audient, Sanctus, sanctus, sanctus Dominus Deus exercituum, plena est o-

mnis terra gloriæ ejus, Es. 6. 3. Os, quod Dei hic laudat & celebrat, ibi eum celebrabit in æternum, & canet cum turbis multis in celo: Salus & laus, & gloria, & virtus Domino Deo nostro, Apoc. 19. v. 1. *Manus*, quæ hic pauperibus liberaliter elemosinas erogaverunt, plaudent ibi in seculum, super omnia bona, quæ Deus præparavit diligentibus. 1. Cor. 2. v. 9. *Pedes*, qui hic lætantur stare in portis Jerusalem, Ps. 122. v. 2. ibi stabunt ante thronum Dei, & servient ei die ac nocte in templo ejus, Apoc. 7. v. 15. Imò taneum ibi gaudium erit, ut omnium miseriarum hujus mundi facile oblituri simus. Et quomodo ego illud enarrare valeam, cum oculus non viderit, auris non audiverit, nec in cor hominis ascenderit? 1. Cor. 2. v. 9. Interea suspiramus cum spirituali sponsâ: Amen: Veni Domine Jesu! Gratia Domini nostri Jesu Christi cum omnibus vobis, Amen.

Dominica Quasimodogeniti.

Evangelium, Iohan. 20. v. 19. --- 31.

EXORDIUM.

Postquam Propheta Jonas à balenâ deglutitus, tres dies & tres noctes in ejusdem ventre fuerat, evomuit eum rursus in aridam. Et surrexit Jonas, & abiit in Niniven, prædicans ibidem poenitentiam & remissionem peccatorum, ut Deus ipsi mandaverat, Jon. 3. v. 3.

Jonas typus Christi fuit, sicut ipse sibi applicat, cum Scribæ & Pharisei signum postularent, inquiens: Generatio mala & ad-

ultera signum quarit, & signum non dabitur ei, nisi signum Jonæ Prophetæ. Sicut enim fuit Jonas in ceti ventre tribus diebus & tribus noctibus; sic erit Filius hominis in corde terræ, tribus diebus & tribus noctibus, Matth. 12. v. 39. 40.

Jonas erat Propheta Domini: Sic Christus Propheta ille, qui in mundum venturus est, de quo Moses prædixit. Joh. 6. v. 14. Deut. 18. v. 18.

Jonas